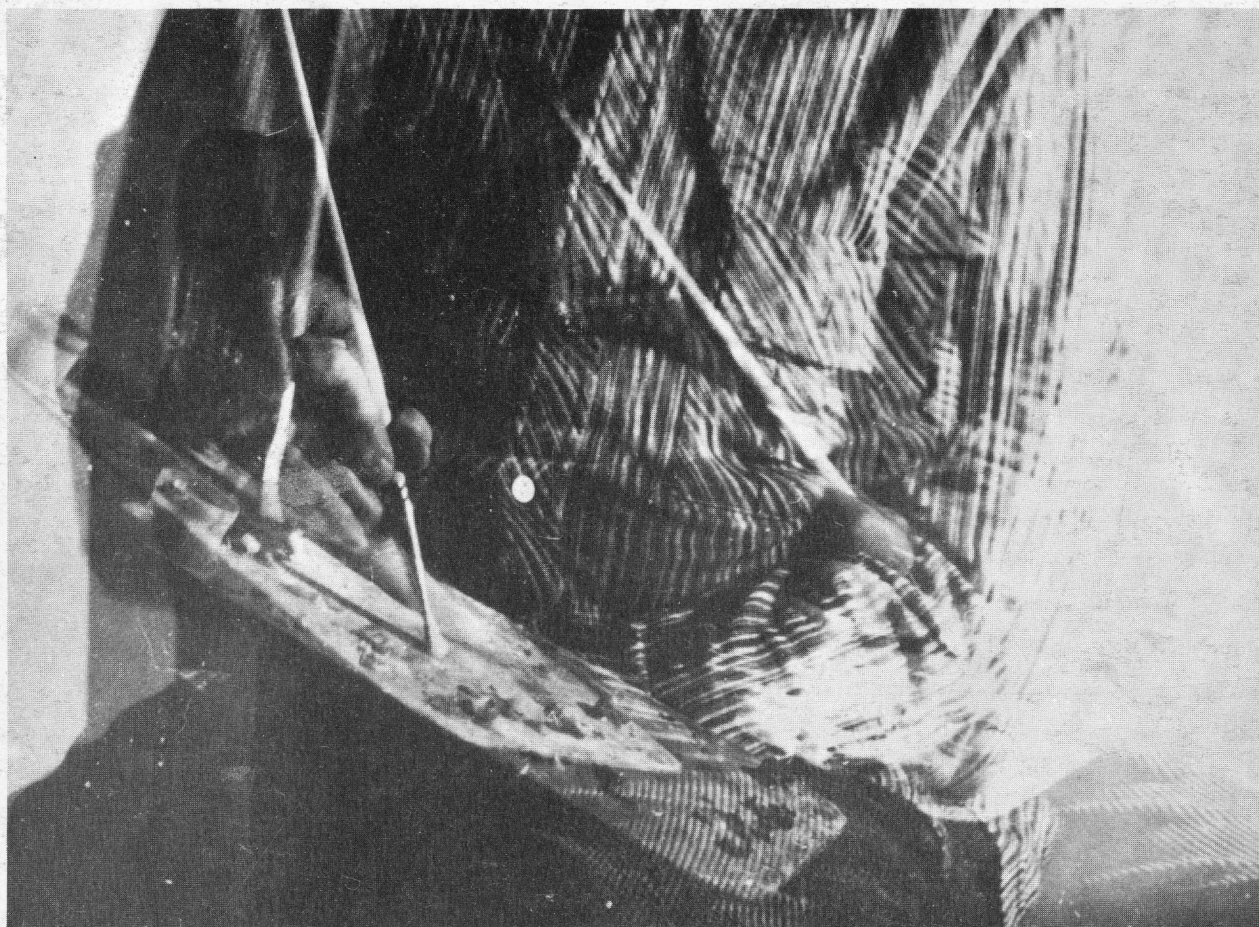

**IV. ESZTERGOMI
FOTÓBIENNÁLÉ
1984**

BARANYAY ANDRÁS

ESZTERGOMI GALÉRIA

**IV. ESZTERGOMI
FOTÓBIENNÁLÉ
1984**

BARANYAY ANDRÁS

ÖNARCKÉPEK (1979)

ESZTERGOMI GALÉRIA

Baranyay András szemérmetlen szemérmességgel áll tükre elé — állít bennünket tükre elé — és mormolja (képeire nemigen lehetne a „mondani” tényszerűségét, a „kijelenteni” határozottságát illeszteni, hogy az erőszakosabb fokozatokról ne is beszéljünk): nem vagyok.

Baranyay persze van, s ha ezt másból nem, két dologból mindenképpen tudnunk kell: van, mert képei létükkel tanúsítják, és van, mert a képeken el-át-kisuhanó fényrögzítette foltokat mégiscsak ő okozta. A „nem vagyok” kijelentés azonban ezek ellenére is igaz: Baranyay testtelen foltta szerényíti (vagy növeszti) magát; mintegy kijelenti (ebben elég határozott), a dolgok vannak, vagyis a világ, annak tényei, pontosabban tárgyai léteznek, amelyek között ő, mármint Baranyay (s talán mi is) csak „kósza gondolat”, — hogy elég triviálisak legyünk. Mindez olyan, mintha Baranyay az ír püspököt, Berkeley-t akarná a „talpára állítani„: minden van csak én nem vagyok; másképpen: a dolgok révén akár lehetnék is. Mindamellett a világ dolgai — a Baranyay-féle univerzumban — furcsamód túlpontosítottak: a fotó egyszerű objektivitásától a színezéssel valamiféle túllétezésbe, szupervalóságba emelkednek; Baranyay olyan mértékben „gondoskodik” arról, hogy a tények-tárgyak pontosak és kézzelfoghatóak legyenek, hogy már-már arra kell gondolnunk, nincsenek is. Mindez nagyon bonyadalmas és talán csódszagú lenne, ha a képek választ próbálnának keresni néhány — feleletet ilyen formában nemigen tűrő — kérdésre (mint amilyen a „mivégre . . .”), de Baranyay nem is kísérelte meg a felelőtlen bölcselkedéssel. Pusztán rögzít, a botor-kálást igyekszik megfogalmazni — ritkán tapasztalható hitellel.

S ezt a hitelt tovább erősíti az a magatartás-elegy, mely — ahogy mondtuk — a szemérmetlen szemérmességből, továbbá a majdhogynem színészi önkínzó exhibicionizmusból vegyül.

Baranyay önarcképeinek mozdulatai — ha minimális mértékben is — rendezett gesztusok, mintegy helyzetgyakorlatok, a mindennapok, az aprólét sztereotípiái. Ezeket — s rajtuk keresztül saját magát — rontja-roncsolja szét hol vak dühvel, máskor szelíd maszatolással, de mindenképpen színtiszta mazochizmussal, amikor összevegyszerezett vagy tollal-ceruzával karistol arcát-testét helyezi be vagy inkább vonja ki a világból, az önismeret adományával, mondván: más van . . .

(1979)

Hajdu István

Baranyay András faces his mirror — makes us face it — With shameful shame and mutters (thinking of his pictures you could hardly use other verbs as e. g.: says or states, as they are too fact — like and exact, not to speak about more forceful grades): I do not exist. But Baranyay exists, and if nothing else, but two things prove it by all means: he exists because his pictures exist as well, and he exists because the light — fixed blurs gliding over his pictures are caused by him, after all. Yet, the statement: 'I do not exist' is true.

Baranyay belittles (or enhances) himself as a blur without a body; so to say he states (quite definitely) that it is the things that exist i. e. the world, its facts or rather its objects, among which he (and perhaps we, too) is only a 'stray thought'. All this looks to you as if Baranyay wanted 'to put the Irish bishop, Berkeley on his feet': everything exists, except me; with other words: I might as well exist through the things. Nevertheless the things of the world — in Baranyay's universe — are made too correct: they are taken out of the simple objectivity of the photo and raised by toning into some kind of over — existence, super-reality.

Baranyay takes care that the facts — objects are correct and clear in-somuch that we tend to think that they don't exist at all.

All this would be very complicated and perhaps failure smelling if the pictures tried to answer some questions (as e. g.: 'why' . . .) — standing no answer in this form — but Baranyay doesn't even make a trial of the light — mindid philosophy. He only fixes, strives to express stumbling along — with rare authenticity. This authenticity is made stronger by the behaviour-mixture, which — as mentioned — consists of shameless shame and practically theatrical, self-torturing exhibicionism.

The movements of Baranyay's self-portraits are — though just a little — ordered gestures, stereotopies of our everyday life. He shatters them — and himself, too — now with blind anger, now with blind anger, now with gentle blurring, but always with plain mazochism, when he puts his face-body into the world or takes them out of it, with the gift of self-knowledge, saying: other things exist . . .

(1979)

István Hajdu

